

HALKIN ALACAĞI TEDBİRLER

SEFERBERLİK VEYA SAVAŞ HALİNDE SİVİL SAVUNMA YÖNÜNDE HALKIN ALACAĞI TEDBİRLER VE YAPACAĞI İŞLER

GİRİŞ

7126 sayılı Sivil Savunma Kanununa göre askerlikle ilgili olmayan ve kendisine milli savunma ile ilgili diğer kanunlarla herhangi bir görev veya yükümlülük verilmemiş olan 15-65 yaş arasındaki kadın ve erkek bütün yurttaşlar sivil savunma teşkilatında kendilerine verilecek görevleri yapmakla yükümlüdürler.

Bu yükümlülerin miktarı ihtiyaca göre Sivil Savunma Genel Müdürlüğünce tespit olunur. Kendisine yükümlülük verilen yurttaşlar her yıl görevleriyle ilgili sivil savunma eğitim ve tatbikatlarına düzenli bir şekilde katılırlar ve göreve hazır hale getirilirler. Bu yükümlüler, bir seferberlik ve savaş halinde veya bir afette sivil savunma hizmet servislerinde görev yaparak can ve mal kurtarmak suretiyle bizzat kendisine, ailesine ve halka hizmet yapmış olacaklardır. Sivil Savunmada yükümlülük verilen yurttaşlar meslek, sanat, iş ve kabiliyetlerine, yaş ve sağlık durumlarına göre sivil savunma hizmet servislerine ayrılırlar. Bu yükümlüler, ayrıldıkları hizmet grubuna göre kurtarma, ilk yardım, sosyal yardım ve yangın söndürme hizmetleri ile elektrik, su, gaz, kanalizasyon, PTT tesislerinin onarım ve bakım işlerini yapacaklardır. Ayrıca halk, oturdukları binalarda ve çalıştıkları işyerlerinde düşman saldırıları ve afetlere karşı sivil savunma bakımından gerekli tedbirlerin alınması, çıkacak yangınların söndürülmesi, kurtarma ve ilk yardım işlerinin yapılması için buralarda oturanlar arasında işbölümü yaparak bina koruma personelini seçerler. Bina koruma personeli 1 bina koruma amiri (ile ki bunların apartman yöneticileri olması gerekir.) itfaiyeci, hastabakıcı, kurtarıcı ve sığınak amirinden oluşur. Bu görevliler, ihtiyaç duyulduğunda gerekli malzemeleriyle birlikte görev yapacaklardır. Sivil Savunma yükümlüsü olmanın dışında, ani bir düşman taarruzuna veya diğer tehlikelere karşı önceden hazırlıklı olunması ve bazı önemli tedbirlerin alınması gerekir. Her ailenin ve ferdin kendi hayatını korumak için gereken tertibat ve malzemeyi kendi imkanları ile sağlaması, bir felaket halinde nasıl hareket edileceğini bilmesi, canını ve malını koruması için aşağıdaki bilgi ve becerileri kazanması zorunludur.

- İKAZ VE ALARM İŞARETLERİNİ ÖĞRENİNİZ.
- HABERSİZ ANİ TAARRUZA HAZIR OLUNUZ.
- SİĞİNAK VE SİĞİNMA YERİ HAZIRLAYINIZ.
- GİZLEME KARARTMAYA HAZIRLIKLIL OLUNUZ.
- YANGINLARA KARŞI HAZIRLIKLIL OLUNUZ.
- İLK YARDIM KURALLARINI ÖĞRENİNİZ.
- YİYECEK VE İÇECEKLERİNİZİ UYGUN ŞARTLARDA SAKLAYINIZ.
- BİNA KORUMA PERSONELİNİZİ SEÇİNİZ.
- KLASİK VE NÜKLEER SİLAHLARA KARŞI KORUNMAYI ÖĞRENİNİZ.
- KİMYASAL SİLAH MADDELERİNE KARŞI KORUNMAYI ÖĞRENİNİZ.
- FERT VE AİLECE KORUNUNUZ.

HALK TARAFINDAN KURULACAK TEŞKİLAT

1.Cadde Ve Sokak Kılavuzları

Düşman taarruzlarına karşı kendi bölgelerinde Sivil Savunma ile ilgili her türlü bilgilerin tespiti ve halka ait hizmetlerde korunma kılavuzlarına yol göstermek amacıyla o cadde ve sokakta oturanlar arasında birer cadde veya sokak kılavuzu ve birer de yedeği seçilir.

2.Bina Korunma Personeli

6/3150 sayılı Sivil Savunma ile ilgili Şahsi Mükellefiyet, Tahliye ve Seyrekleştirme, Planlama ve Diğer Hizmetler Tüzüğüne göre; binalarda ve işyerlerinde düşman saldırıları ve afetlere karşı sivil savunma bakımından gerekli tedbirlerin alınması, çıkacak yangınların söndürülmesi, kurtarma ve ilk yardım işlerinin yapılması için buralarda oturanlar arasında işbölümü yaparak bina korunma personeli seçilir. Bina korunma personeli; bir bina korunma amiri ile nüfus miktarına göre seçilecek olan itfaiyeci, hastabakıcı, kurtarıcı ve sığınak bulunan yerlerde sığınak amirinden ibarettir. Nüfusa göre en az olarak seçilecek olan korunma personeli miktarları aşağıdaki cetvele göre tespit edilir.

Nüfus Miktarı	Koruma Amiri	İtfaiyeci	Hasta Bakıcı(İlk Yardımcı)	Kurtarıcı	Sığınak Amiri	Toplam
1-5	1	1	-	-	-	2
6-12	1	1	1	-	-	3
13-20	1	1	1	-	-	3
21-30	1	2	1	-	-	4
31-40	1	2	1	1	-	5
41-50	1	2	2	1	1	7
51-60	1	2	2	2	1	8
61-75	1	3	3	2	1	10
76-100	1	4	3	3	1	12

Bina korunma amiri, binada oturan kişiler tarafından seçilir, genellikle apartman yöneticileri tercih edilir. Diğerleri bina amiri tarafından seçilir. Bina korunma personeli; il, ilçe ve daire ve müesseselerdeki sivil savunma servislerinde görev verilmeyen, askerlikle ilişkisi olmayan ve kendisine Milli Savunmayla ilgili diğer konularda hiçbir görev verilmemiş olan 15-65 yaşları arasındaki bina içindeki erkeklerden, erkekler yoksa veya yetmiyorsa kadınlardan seçilir. Hastabakıcılık için kadınlar tercih edilir. Aynı çatı altındaki aynı cümle kapısından işleyen aynı apartman dairelerine de bir bina işlemi yapılır. Mesken olarak kullanılan büyük binaların zemin veya bodrum katlarındaki işyerleri de, meskenlerden ayrı olarak, kendi aralarında gerekli korunma tedbirlerini alırlar. Bina korunma amirleri, sivil savunma işlerinde, buldukları binanın sorumlu amirleridir. Bu bakımdan talimat ve isteklerinin binadakiler tarafından yerine getirilmesi mecburidir. Tüm faaliyetler bina sakinleriyle işbirliği içinde korunma amirinin koordinesinde yerine getirilir. Bina korunma amirleri; barışta, seferberlik ve savaş halinde sivil savunma ile ilgili tedbirler ve faaliyetlerin düzenlenmesinde gerektiğinde mahalli sivil savunma teşkilatıyla işbirliği yaparlar. Ve bina korunma personelinin çalışmalarını gözetim altında bulundurlar. Varsa yardımcıları da bütün işlerde bina korunma amirlerine yardım eder.

a. Bina Korunma Personelinin Görevleri

Bina Korunma Amirinin Görevleri :

Barışta

- Bina içinde ve çevresinde sivil savunma tedbirlerini alır, malzemesini temin eder ve bina korunma personelinin seçer, görevlerini bildirir.
- Sivil savunma faaliyetlerini ve yayınlarından yararlanmak suretiyle görevlerinde yetişmelerini sağlar.
- Binada oturan her aile tarafından alınacak tedbirleri kendilerine anlatır.

Seferberlik ve savaş halinde

- Barıştaki tedbirleri bir kez daha gözden geçirerek olağanüstü hal durumuna göre hazır bulundurur.
- Korunma personeline ve binada oturanlara, olağanüstü hal dolayısıyla ve gerekirse bir alarm sırasında alacakları tedbirleri ve yapacaklarını tekrar hatırlatır.
- Alarm sırasında, binadaki bütün insanların alarmı duymalarını ve sığınak yerine gitmelerini ve sığınağa gitmeden önce bina içinde alınacak tedbirlerin yerine getirilmesini temin etmeye çalışırlar.
- Tehlike geçti haberinde, korunma personeli ile birlikte binayı ve çevresini gözden geçirerek, mevzii bir tehlike bulunmadığını da anladıktan sonra sığınaktakileri çıkarır.
- Yangın söndürme, basit kurtarma ve ilk yardımı gerektiren olaylara, ilgili korunma personeli ile müdahalede bulunur.
- Gerektiğinde işbirliği ve yardımlaşmayı sağlar.

2) Bina İtfaiyecilerinin Görevleri:

Bina içinde ve civarında yangına karşı korunma bakımından gereken tedbirleri alırlar ve gerekli malzemeleri sağlarlar. Yangın söndürme usullerini öğrenirler.

Seferberlik veya savaş halinde

- Alınacak tedbirleri gözden geçirerek tamamlarlar. Yangın söndürme malzemesini işe hazır halde bulundururlar.
- İkaz ve alarm sırasında, elektrik, doğalgaz ve havagazı, suyun ana anahtarlarının kapatılmasını, sigorta şalterlerinin kapatılmasını, yanan soba ve ocaklardan mümkün olanların söndürülmesini veya kapaklarının iyice kapatılmasını, kapı ve pencerelerin varsa panjurların kapatılmasını, perdelerin çekilmesini sağlarlar.
- Tehlike geçti haberinde; binayı, çatısını ve civarını gözden geçirerek, görülecek yangın başlangıçlarını söndürmeye çalışırlar.

3) Bina Hastabakıcılarının Görevleri :

Barışta

- Alınması gerekli ilk yardım ilaç ve malzemelerinin tedarik ve saklama işlerini düzenlerler. Nasıl kullanılacaklarını, yapılacak ilk yardım usullerini öğrenirler.

Seferberlik veya savaş halinde

- İlaç ve malzemelerde noksanlar varsa tamamlarlar ve işe hazır halde bulundururlar.
- Alarm sırasında, bulunduğu bina veya daire içinde alınacak tedbirlerin tamamlanmasına yardım eder, ilk yardım malzemelerini yanına alarak sığınma yerine giderler.
- Tehlike geçti haberinde, gerek sığınakta ve gerek çıktıktan sonra yaralananlar veya hastalananlar olmuşsa, bunlara ilk yardım yaparlar. Ağır yaralılara ilk yardım yapıldıktan sonra, mahalli sivil savunma servislerinden gelecek görevlilere haber verirler.

4) Bina Kurtarıcılarının Görevleri :

Barışta

Binada bulunması gerekli kurtarma ve onarma malzemelerini temin eder ve kurtarma usullerini öğrenirler.

Seferberlik ve savaş halinde

- Malzemeleri alarak sığınma yerinde bulunurlar.
- Alarm sırasında, sığınak yerlerine giderler. Sığınakta alarm sırasında alınacak eksik tedbirler varsa sığınak amiri ile birlikte bu tedbirleri alırlar.
- Tehlike geçti haberinde, binayı ve çevresini gözden geçirmek, hafif yıkıntıların kaldırılmasına ve atlarında kalanların kurtarılmasına çalışırlar.
- Elektrik, su, doğalgaz ve havagazı gibi tesislerde basit bozuklukları onarırlar.

b. Sığınak Amirlerinin Görevleri

Barışta

-Binadakiler için uygun bir sığınak yeri ayrılması, burada yapılması gereken tedbirleri alır ve gerekli malzemeleri sağlarlar.

Seferberlik ve savaş halinde

- Sığınak yerinin ve malzemesinin hizmete hazır bulundurulmasını sağlarlar.
- Alarm sıralarında, binadakilerin sığınağa gidişlerini, sığınaktaki hareket tarzlarını düzenler ve morallerinin bozulmamasına yardım ederler. Yetkili makamlardan radyo ile verilecek haberleri izleyerek sığınaktakilere bilgi verirler.
- Tehlike geçti haberinde, mevzii bir tehlike olmadığını da anladıktan sonra sığınaktakileri dışarı çıkarır ve sığınağı tekrar kullanmaya hazır hale getirirler. Bina korunma personeli bu hizmetleri barıştan itibaren bu konuyla ilgili yayınlardan yararlanarak, mahalli sivil savunma teşkileriyle de işbirliği yaparak yerine getirirler.

3. Halk Tarafından Alınacak Diğer Tedbirler

a. Yangınlara Karşı Önleyici ve Söndürücü Tedbirler

Bir savaş sırasında yoğun olarak yangınlar çıkacaktır. Çıkabilecek yangınlar başlangıçta önlenemezse çok çabuk büyüyerek bütün bir semte veya şehre yayılabilir. Bunun için savaş halinde yangınları önleyici ve söndürücü bütün tedbirlerin bilinmesi ve şimdiden alınması zorunludur.

b. Yiyecek ve İçecek Maddelerinin Korunma ve Yedeklenmesi

Yiyecek maddelerinin, özellikle radyoaktif serpinti, gaz ve mikrop gibi zararlı maddelerin etkilerine karşı korunmaları gereklidir. Bu korunmada esas; radyoaktif tozların ve diğer zararlıların yiyecek ve içecek maddelerine bulaşmaması, dolayısıyla vücudumuza girmemesi için yiyecek ve içecek maddelerinin mümkün olduğu kadar kapalı kaplar ve yerlerde saklanmasıdır.

c. Gizleme-Karartma

Savaş halinde düşman uçaklarının hedeflerini bulmalarını ve buldukları yerleri tanımalarını güçleştirmek için hükümetçe gerekli görüldüğünde bütün yurttan veya belirli bölgelerde ışıkların söndürülmesi ve karartılması tedbirleri uygulanacaktır. Bunun için şehirlerde çok zorunlu görülen bazı ışıklar çeşitli usullerle maskelenir. Diğer bütün dış ışıklar tamamen söndürülür. Binalarda zorunlu ışık yakılacak yerlerin pencereleri ile dışarı ışık sızacak yerleri koyu mavi ve siyah perdeler veya halı, kilim, battaniye gibi sık dokulu ve kalın örtülerle kapatılır. Üzerleri cam ya da şeffaf maddelerde örtülü damlar, teraslar, su kenarlarındaki bina yüzleri koyu mavi boya veya kirli yağ sürülerek maskelenir. Her türlü taşıt araçlarının ön farları, arka lambaları koyu mavi kılıf, boya ve diğer usullerle maskelenmek suretiyle gerekli tedbirler alınır.

d. Sığınaklar

Nükleer ve klasik silahlarla zehirli gaz ve mikrop gibi maddelerin tesirlerine karşı canlı ve cansızları korumak amacıyla kullanılmak üzere inşa edilen emin yerlere "Sığınak" denir.

SEFERBERLİK VEYA SAVAŞ HALİNDE SİVİL SAVUNMA YÖNÜNDE HALKIN ÖNCEDEN ALACAĞI TEDBİRLER VE YAPACAĞI İŞLER DUYURUSU

Bir seferberlik halinde halkın alacağı birçok önlem vardır. Böyle bir durum meydana geldiğinde resmi kanallardan, televizyon ve radyodan halka bilgiler verileceğinden radyo ve televizyon yayınlarını izleyiniz. Sivil Savunma ve diğer emniyet görevlilerinin emirlerine uyunuz. Söylentilere ve diğer haberlere inanmayınız. Sükunetle ve endişesiz bir şekilde işyerlerinize devam ederken aşağıdaki tedbirleri de alınız.

1. Bulduğunuz binada evvelce hazırlanmış bir sığınak yeri yoksa;
 - a) Klasik ve Nükleer bir saldırı halinde bodrum veya zemin katında dışarıya bakan penceresi en az, tavanı ve duvarı en sağlam bir yer sığınak olarak,
 - b) Kimyasal gaz tehlikesi durumunda ise binaların iç kısmında mümkünse üst katlarda penceresi az ve korunmaya elverişli bir yer sığınma yeri olarak hazırlanmalıdır.

Bu gibi yerler, Sivil Savunma Müdürlüklerinden temin edilebilecek bilgi ve broşürlere göre hazırlanabilir. Yiyecek, içecek, aydınlatma, ilkyardım, kurtarma vb. madde ve malzeme sığınak ve sığınma yerinde önceden hazır bulundurulmalıdır.

2. Binanın çatısında veya etrafında odun, kömür, kağıt, kuru ot, kırpıntı, eski eşya gibi yanıcı madde varsa bunlar binadan uzaklaştırılıp, yangın tehlikesi olmayacak yerlere kaldırılmalıdır. Bulduğunuz binada, binanın çatısında veya etrafındaki gaz, benzin gibi yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler bina ve evin uzağında emniyetli bir yerde muhafaza edilmelidir.

3. Evlerinizde bir ila iki günlük yedek yiyecek (mümkünse konserve şeklinde) içecek maddeleri ve bunları alabilecek kapalı kaplar bulundurulmalıdır.

4. Işıkların söndürülmesi ve karartılması için radyo-televizyon ve diğer yayın araçları ile ani bir emir verileceğini dikkate alarak dışarıda hiçbir ışık yakmamak, içerideki zaruri yerlerde yanacak ışıkların dışarıdan ve bilhassa havadan gözükmemesini sağlamak amacıyla açık yerler ve pencerelerin kapatılması için koyu renk perde, örtü, araç farlarının maskelenmesi için koyu mavi boya, kağıt, plastik v.b. malzemeler önceden temin edilerek hazır bulundurulmalıdır.

5. Böyle zamanlarda, çarşı ve sokaklarda, oyun ve eğlence yerlerinde fazla gezilmemeli, kalabalık gruplar oluşturulmamalıdır.

6. Bir hava saldırısı ihtimali görülürse şehirdeki sirenlerle devamlı üç dakika süre ile düz siren sesi verilmek suretiyle size (İKAZ) haberi duyurulacaktır. Bu işareti duyunca; bina içindeki doğal gaz, havagazı, elektrik ve su ana anahtarları kapatılmalı, yanan soba, ocak gibi şeyler söndürülmeli, kapı ve pencereler örtülmeli, perdeleri çekilmeli, ilkyardım çantası (ilkyardım çantası yoksa gazlı bez, steril pansuman, hazır pansuman, flaster, lüzumlu ilaç gibi ilkyardım malzemesi) pilli veya transistörlü radyo, el feneri, gemici feneri, gazocağı, mevsime göre palto, manto, pardösü ve diğer giyecek gibi eşyalarla tabak, bardak, çatal, kaşık, içme ve kullanma için gerekli su ve diğer ihtiyaçlar sığınakta hazır bulundurulmalıdır. Bu hazırlıklar 15 gün sığınakta kalacağınız varsayılarak yapılmalıdır. Dışarıda bulunuyorsanız, ikaz haberini duyunca en kısa zamanda sığınabileceğiniz bir sığınak veya sağlam bir bodrum, duvar dibi veya bir çukura yaklaşılmalıdır. Şayet mümkünse ev veya işyerinize gitmelisiniz.

7. Bir düşman saldırısı halinde, şehirdeki sirenlerle üç dakika yükselip alçalan dalgalı seslerle ALARM verilecektir. Bu işareti duyunca; yukarıda sayılan ikaz sırasında alınacak tedbirlerden eksik kalanlar tamamlanmalı, eksik olan malzeme varsa onları da yanınıza alarak hemen sığınak yerine gitmelisiniz. Tehlike geçti ikazı verinceye kadar sükunetle burada kalacağınızı unutmamalısınız.

8. Radyoaktif serpinti tehlikesi başlamak üzere ise, kesik kesik siren sesi ile duyurulacaktır. Bu işarete hemen yukarıda olduğu gibi gereken malzeme ve yiyecek maddeleri ile birlikte sığınma yerlerine gidilmesi gerekmektedir. Sizi radyoaktif serpintiden uzaklaştırmak gerektiği takdirde, yapılacak ikazlara hazırlıklı bulununuz.

9. Saldırının kimyasal silahlarla yapılması halinde ikaz, radyoaktif serpintide olduğu gibi kesik kesik siren sesi ile ve Radyo-TV den verilecektir.

Bu işareti duyunca;

- a) Önceden hazırlanan sığınak veya sığınma yerine gidiniz.
- b) Şayet önceden hazırlanmış sığınak veya sığınma yeriniz yoksa, bulduğunuz konut veya işyerinin iç kısımlarında penceresi az ve korunmaya elverişli bir bölümü belirleyerek içeriye gaz sızmasını önlemek için kapı ve pencere gibi yerlerin çevresi ve aralıklarını bant, macun veya çamaşır suyuna batırılmış bezlerle kapatarak sığınma yeri haline getiriniz.
- c) Ağzı ve burnunuzu arasına ıslak pamuk konulmuş bezle maskeleyiniz.
- d) İlkyardım malzemeleri, depolanmış su ve temiz bezleri alarak sığınma yerinde tehlike geçti haberine dek

bekleyiniz.

Dışarıda bulunuyorsanız;

En yakın kapalı yere girmelisiniz, yalnız kapalı yere girmeden önce, elbiselerinize gaz bulaşmış olabileceğinden elbiselerinizi yıkamalı veya değiştirmeli, mümkünse naylon torbaya koymalısınız. Cildinizi de bol suyla yıkamalısınız. Su yoksa; temiz bir bezle bulaşan yeri sürtmeden emdirilerek temizleyiniz.

Kimyasal gaz maruz kalmış kişide nefes alma zorluğu, baş dönmesi, kusma, kızarıklık ve gözlerde yanma, şişme görüldüğünde; yine bol su ile bu bölgeleri yıkanmalıdır. Kişi sıcak tutulmalı, fazla hareket ettirilmemelidir.

Mümkünse en yakın tedavi merkezine ulaştırmaya çalışınız.

Kirlenmiş ve kullanılması zaruri olan araç ve gereçlerinizi deterjanlı su veya çamaşır suyu ile temizleyerek gerekiyorsa kullanabilirsiniz.

10. Sığınaklarda ve sığınma yerlerinde radyonuzu açmak suretiyle verilecek bilgi ve talimatlar dinlenilerek yapılan uyarılara titizlikle riayet edilmelidir.

11. Habersiz ani bir taarruz da olabilir:

a. Uçak gürültüleri ve patlama sesleri klasik silahlarla yapılan bir taarruzun belirtisidir. Böyle bir durumda;Bina içerisinde iseniz evinizde bir sığınacağınız varsa sığınağa veya bodrum katına inmeli, şayet sığınak ve bodrum katınız yoksa ve patlamalarda çok yakınınızda olmakta ise duvar dibine paralel olarak yatmalısınız. Varsa sağlam masa, sıra, tezgah, karyola gibi sizi koruyabilecek eşya veya yerlerin altına girip, başınızı kollarınızla korumalısınız.

b. Herhangi bir ikaz haberi verilmeden göz kamaştırıcı kuvvetli bir ışık, yakıcı bir sıcaklık, çok şiddetli ve sarsıcı bir patlama sesinin duyulması bir nükleer taarruz belirtisidir. Böyle bir durumda:

Bina içerisinde iseniz hemen ve mümkünse patlama sesinin geldiği taraftaki duvar dibine paralel olarak yatmalısınız. Varsa sağlam masa, sıra, tezgah, karyola gibi şeylerin altına girip, yüzünüzü kollarınızla kapatmalısınız, diğer açık yerlerinizi mümkünse örtünüz, yıkma dalgası geçtikten sonra varsa daha emniyetli bir yere sığınmalı ve tehlike geçti işaretine kadar beklemelisiniz.

Dışarıda açık bir yerde bulunuyorsanız hemen yere veya varsa yanınızdaki sağlam bir duvar dibi, çukur veya menfez gibi bir yere yüzükoyun yatarak, ensenizi yakanızla kapatmalısınız. Yıkma dalgası geçtikten sonra varsa yakındaki kapalı bir yere giriniz. Tehlike geçti işaretine kadar beklemelisiniz.

Taşıt aracında iseniz dışarı çıkıp yere yatmalı ve mümkün olduğu kadar saklanmalısınız. Yüzünüzü ve açık yerlerinizi örtmelisiniz.

Radyasyon tehlikesi bir kaç gün devam edebilir. Bu müddet zarfında sizlerin sığınakta kalması, hayvanlarınızın ahırlarda bulunması gerekecektir. Onun için kendinizin ve hayvanlarınızın bir haftalık yiyecek ve içeceği tedarik ederek kapalı kaplarda muhafaza ediniz.

Seferberlik veya savaş halinde hükümet, şehirlerimizde ışıkların karartılmasını isteyebilir. Bu isteğe karşı şimdiden içerde yanan ışıklarınızın dışarıya sızmaması için pencereleri örtecek siyah perde, koyu renk mukavva, karton, battaniye, kilim gibi malzemeyi tedarik etmeniz lazımdır. Şehirlerimizde karartmanın ihmal edilmesinin o civarda bulunan büyük şehirlerimizin de düşman tarafından bulunmasına sebep olacağını hatırdan çıkarmayınız.

12. Tehlike geçti işareti, radyo, hoparlör, megafon gibi yayınlarla duyurulacaktır. Bu haberi duyunca sığındığınız yerden çıkarak normal yerlerinize dönünüz, yardıma muhtaç olanlar varsa yardım ediniz.

13. Yukarıda belirtilen tedbirleri alırken Sivil Savunma Genel Müdürlüğünce barıştan itibaren hazırlanıp Sivil Savunma Müdürlük veya Memurluklarında bulundurulanan Sivil Savunma Afiş ve Broşürleri buralardan temin edebilir ve ihtiyaç duyduğunuz bilgileri öğrenebilirsiniz.

Unutmayınız! Bunlar bir düşman taarruzundan en az zararla çıkmanızı sağlayacak son derece hayati tedbir ve faaliyetlerdir.